

tion" requirements to prohibit the intervention of the administration of higher education institution in student self-government. This gives full discretion, but in my opinion, actions need to be coordinated with an administration that is more competent in organizational terms, better acquainted with the law, and can give sound advice. In some places, youth actions are provocative. For example, a KPI student created a petition to stop illegal trade near Art. Polytechnic Institute. But all these actions are experiences that will further help to build a new strong Ukraine. The main thing can be considered that the younger generation is the engine of development of the country, the initiator of progress, its guiding force, and this rapid youth movement of ideas allows the state to move faster and become better.

1. Youth of Ukraine 2015 Study URL: UAccess Mode: <http://www.gfk.com/en-us/insights/news/doslidzhennja-molod-ukraini-2015/>

2. End of Year 2013 Ukraine URL: Access mode: http://www.wingia.com/en/news/end_of_year_2013_ukraine/138/

3. MV Demography and Social Research Institute. Birds of the National Academy of Sciences of Ukraine URL: Access mode: <http://www.idss.org.ua/index.html>

4. Migration movement of population URL: Access mode: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Civic Positions of Youth and Studenthood in Modern Ukraine (on the Example of the Kharkiv Region): Monograph / ed. col. : VI Astakhova, EV Astakhova, etc.; under common. ed. IS Nechitaylo; Born ukr. Acad. - Kharkov: Publishing House of the NSA, 2014. - 176 p.

Сергійчук К. М.
курсант факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Юніна М. П.
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ, РЕОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРИПИНЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Юридичні особи є важливою ланкою економіки України, а тому правове регулювання їх створення, реорганізації та припинення діяльності має стратегічне значення.

Юридичною особою згідно зі ст. 80 Цивільного кодексу України є ор-

ганізація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку. При цьому юридична особа наділяється цивільною правоздатністю і дієздатністю, може бути позивачем і відповідачем в суді.

Це визначення, на нашу думку, дуже розпливчасто і не дає повного уявлення про суть даного терміну. Щоб з'ясувати, що ж мається на увазі під терміном "юридична особа", необхідно проаналізувати інші норми чинного законодавства. Можна виділити кілька традиційних ознак, притаманних юридичній особі: організаційна єдність (принцип, що забезпечує виступ юридичної особи як єдиного цілого, що виражається у визначенні його цілей і завдань, встановлення внутрішньої структури, взаємовідносин з іншими юридичними особами, а також порядку його ліквідації); наявність відокремленого майна (один з основних ознак юридичної особи, згідно з яким воно має власне майно, відокремлене від майна його учасників (засновників), трудового колективу, громадян, держави тощо. Наявність такого відокремленого майна і створює матеріальну базу для діяльності юридичної особи); самостійна майнова відповідальність (згідно з цим ознакою організація, визнана юридичною особою, зобов'язана нести самостійну майнову відповідальність за своїми зобов'язаннями всім належним їй майном, якщо інше не встановлено законом або установчими документами. Як виняток, можна вказати повне і командитне товариство, а також товариство з додатковою відповідальністю, в яких учасник, крім своєї частки в статутному капіталі товариства, відповідає за зобов'язаннями товариства також частиною або навіть всім своїм майном); здатність виступати в цивільному обороті від свого імені (ця ознака юридичної особи свідчить про те, що воно діє в цивільних правовідносинах саме від свого обличчя, а не від імені засновників, держави, контролюючого підприємства, вищестоящої організації і ін. Причому одним з необхідних засобів індивідуалізації юридичних осіб є найменування юридичної особи) [1,4, 6].

Першим етапом на шляху до створення компанії є її реєстрація в Єдиному державному реєстрі. Для цього потрібно звернутися до державного реєстратора за місцем знаходження майбутнього юридичної особи. Державна реєстрація проводиться незалежно від місця знаходження юридичної або фізичної особи в межах області, міста Києва, крім державної реєстрації на підставі документів, поданих в електронній формі, яка проводиться незалежно від місця знаходження юридичної або фізичної особи в межах України. За рішенням Міністерства юстиції України державна реєстрація на підставі документів, поданих в паперовій формі, може проводитися в межах декількох адміністративно-територіальних одиниць [3].

Процес реєстрації включає в себе перевірку документів, поданих для реєстрації, внесення відомостей про новий комерційному юридичну особу до Єдиного державного реєстру, оформлення і видачу виписки з Єдиного державного реєстру. Всі документи, які подаються державному реєстратору, повинні бути складені державною мовою. Реєстраційна картка заповнюється

машинодруком або від руки друкованими літерами. Якщо документи для реєстрації надсилаються поштою, підпис заявника повинен бути нотаріально посвідчений.

Правила створення, а також права та обов'язки учасників і засновників юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців визначені в Главі 8 параграфі 1 ст.ст. 140-151 Цивільного кодексу України, Главі 9 ст.ст. 79-91 Господарського кодексу України, Законі України «Про господарські товариства» та Законі України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» [2, 3, 4, 5].

Цивільна правоздатність юридичної особи відповідно до ст. 91 ЦКУ означає наявність у неї таких же прав і обов'язків, як і у фізичної особи, крім тих, які за своєю природою можуть належати лише людині (ст. 25, 26 ЦКУ). Виникає така правоздатність з моменту створення юридичної особи і може бути обмежена лише за рішенням суду, а припиняється з дня внесення запису про припинення юридичної особи до Єдиного державного реєстру. Тобто ЦКУ встановлює загальну правоздатність юридичних осіб, за винятком окремих видів діяльності, на здійснення яких необхідне отримання спеціальних дозволів (ліцензій).

Ліквідація компанії є досить складною процедурою, яка вимагає розробки чіткого, поетапного плану припинення діяльності компанії. Ця дія допомагає прорахувати настання всіх можливих ризиків і вирішення багатьох проблем ще на етапі такого планування.

Ліквідація компанії – це процедура, результатом якої є припинення юридичної особи, тобто внесення запису про припинення юридичної особи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців, після чого компанія перестає існувати [3;6].

Як показує практика, важливу роль в регулюванні відносин за участю юридичних осіб займає інститут реорганізації. Це обумовлено тим, що інститут реорганізації дозволяє учасникам господарських правовідносин максимально швидко та ефективно адаптуватися до змін в сфері господарських відносин, що особливо актуально в умовах економічної кризи. Однак до теперішнього часу в науці цивільного права не вироблені єдині підходи до визначення поняття і сутності реорганізації юридичної особи, що, в свою чергу, негативно відбивається і на правозастосовчій практиці.

Єдиного підходу до визначення поняття «реорганізація» не вироблено і в юридичній літературі. Реорганізація юридичної особи як спосіб припинення її існування розглядається і в юридичній літературі України. Так, наприклад, в навчальному посібнику «Господарське право України» міститься наступне визначення «Реорганізація юридичної особи – це спосіб її припинення, за якого припиняє існування одна юридична особа, проте її права та обов'язки не припиняються, а переходять до інших юридичних осіб у порядку правонаступництва» [6, с. 62].

Більш широке визначення реорганізації дає Енциклопедія цивільного

права України, відповідно до якої «реорганізація юридичної особи – припинення та/або створення юридичної особи, яке супроводжується переходом прав і обов'язків реорганізованої юридичної особи (правопопереємника) в порядку правонаступництва до іншої юридичної особи (правонаступника)» [7].

Реорганізація юридичних осіб грає в вітчизняних бізнес-процесах важливу роль і, крім своїх класичних задач (зменшення управлінських витрат, поліпшення корпоративного управління, економічна інтеграція), виконує часто специфічні завдання (зокрема, ухилення від виконання договірних зобов'язань, оптимізація оподаткування) [6]. Причиною цього, ймовірно, є недосконалість вітчизняного законодавства, яке регулює відносини, що виникають при реорганізації юридичних осіб. Так, Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» регулює лише публічно-правові відносини, пов'язані з подачею державному реєстратору певних документів. При цьому зміст таких документів, як правило, останнім не перевіряється (важливо лише, щоб на документах було якомога більше печаток і нотаріально засвідчені підписи всіх уповноважених осіб) [5].

Одним з найістотніших недоліків вітчизняного законодавства є те, що здійснити реорганізацію (за винятком перетворення і виділення) юридичної особи без припинення його діяльності практично (тобто юридично правильно) неможливо. Причина – необхідність зняття з податкового обліку юридичної особи - попередника (для чого юридичній особі необхідно тимчасово – хоча б з моменту початку податкової перевірки і до моменту його виключення з єдиного державного реєстру – згорнути свою господарську діяльність). Однією з причин таких комерційних і операційних незручностей є, на нашу думку, те, що в чинному законодавстві не зовсім чітко визначено момент правонаступництва юридичних осіб при їх реорганізації [1].

Таким чином, можемо визначити напрямки удосконалення українського законодавства, що регулює діяльність юридичних осіб: у законодавстві має бути чітко визначено момент правонаступництва юридичних осіб при реорганізації; норми щодо правонаступництва повинні бути максимально деталізовані і не допускати (навіть теоретично) можливих зловживань з боку недобросовісних учасників господарського обороту; норми щодо правонаступництва повинні забезпечити безперервність діяльності всіх учасників реорганізації.

1.Борисова В. І. До проблеми сутності юридичної особи. *Еволюція цивільногозаконодавства: проблеми теорії і практики : матер, міжнар. наук.-практ. конф. (29—30 квітня 2004 р., м. Харків).* 2004. С. 125.

2.Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV: станом на 5 листопада 2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

3.Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436: станом на 5 листопада 2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

4.Про господарські товариства: Закон України від 19 верес. 1991 р. №1576- XII: за

станом на 5 листопада 2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>

5. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. №755-IV станом на 5 листопада 2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

6. Господарське право України: Навч. посібник / А.М. Апаров, О.М. Онищенко. К.: КДАВТ ім. Гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного. К.: Істина. 2016. 452 с.

7. Енциклопедія цивільного права України Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; відп. ред. Я. М. Шевченко. К.: Ін Юре. 2009.

Герасимов А. Є.
курсант факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Юніна М. П.
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

В наш час дуже великого розвитку набуло право власності на об'єкти інтелектуальної діяльності, такі як музичні або літературні твори, винаходи, комп'ютерні програми, корисні моделі, доменні ім'я тощо. Усі держави світу приділяють цьому питанню неабияку увагу. Для контролю за дотриманням права власності створюються організації та укладаються міжнародні угоди, договори, що регламентують це право. Цей вид об'єктів власності в наш час дуже розвивається, тому і виникають нові проблеми щодо регулювання, дотримання правил користування правами на них.

Інтелектуальна власність визначається особливим правом особи на результати розумової діяльності в сферах науки, мистецтва, виробництва тощо, є одним із видів об'єктів цивільно-правових відносин. Перш за все, це нематеріальні блага, право володіння, використання і розпорядження ними належить їх творцям, крім випадків, передбачених законодавством. Згідно ст. 441 Цивільного кодексу України існують такі види використання творів: опублікування, переклад, публічне виконання, продаж, передання в найм, імпорт його примір-